

4.11.2019

Toiminnallisia perusteluita Taitokeskus Hyrylän ja Taito käsityö- ja muotoilukoulun uusille tiloille Tuusulassa

Taitojärjestö

– monipuolinen käsityön palvelutarjoaja

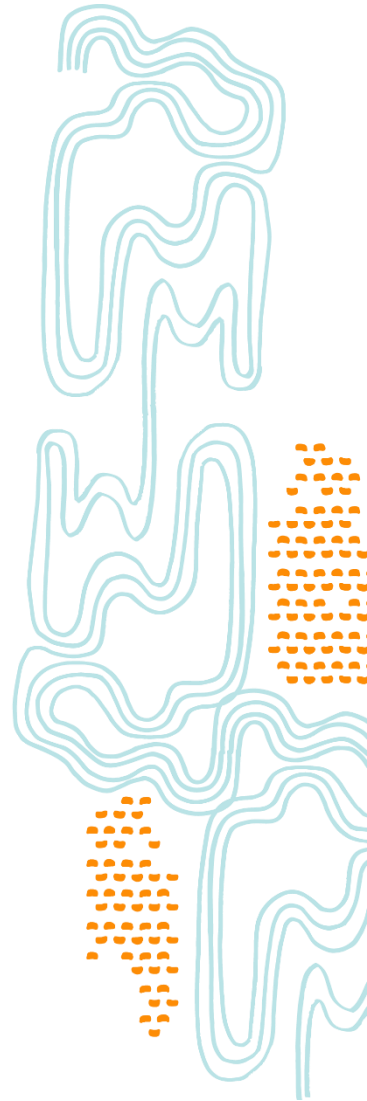
Taitoliitto ja alueelliset taitoyhdistykset muodostavat valtakunnallisen Taitojärjestön. Taitojärjestö on aktiivinen käsityöpalveluiden tuottaja ja kehittäjä, joka edistää käsityökulttuuria taitona ja elinkeinona. Järjestön arvot ovat luovuus, taito, yrittäjäys ja kestävä kehitys. Koko maassa toimivan Taitojärjestön verkostoon kuuluu 17 taitoyhdistystä ja niiden yli sata kiinteää toimipaikkaa. Järjestö on merkittävä työllistäjä. Sen palveluksessa on noin 200 vakituista toimihenkilöä.

Taito Etelä-Suomi ry on osa valtakunnallista Taitojärjestöä

Taito Etelä-Suomi edistää ja kehittää suomalaista käsityötä taitona ja elinkeinona. Yhdistyksen toiminnan tarkoituksena on toteuttaa ajanmukaista ja omaleimaista taitokulttuuria Etelä-Suomen alueella. Keskeistä toiminnassa on olla käsityön rohkea ylläpitäjä ja uusien ilmiöiden tuoja sekä toimia käsityöyrittäjyyden edistäjänä ja puolestapuhujana. Taito Etelä-Suomi ry:llä on toimialueellaan 13 toimipistettä ja useita sivutoimipaikkoja. Taitokeskuksissa opitaan tekemään omin käsin monenlaisia ja monen tasoisia käsitöitä. Tarjoamalla asiakkaille matalalla kynnyksellä heidän hyvinvointiaan, elämänlaatuaan ja elämänhallintaansa sekä kykyjään edistäviä palveluita. Toiminnastamme syntyvä tunnelma on raikasta, iloista ja selkeää ja menee sydämistä sormenpäihin!

Keskeiset palvelumme ovat:

- käsityö- ja muotoilukoulu: käsityön taiteenperusopetus lapsille ja aikuisille
- kurssitoiminta: kaikille avoimet kurssit sekä tilauskurssit esim. yrityksille työ -kurseja
- muu koulutustoiminta: esim. kerhot, leirit, klubit ja erilaiset ”käsityökulttuuri tutuksi”-kurssit päiväkotit- ja kouluikäisille
- KUTOMOt: mahdollisuus ohjattuun kudontaan kangaspuissa valmiiksi rakennettuihin loimiin
- näyttelyt ja tapahtumat: esim. oppilastyönäyttelyt, käsityölauantait sekä käsityön ja taidonviikko
- asiantuntijapalvelut: kansallispuvut ja tilaustyöt sekä kouluille ja laitoksille tarjottavat palvelut esim. käsityölaitteiden huolto

- Taito Shop myymälät sekä myyntipisteet: materiaali- ja tarvikevälitys/myynti

Taitokeskus Hyrylä

Taitokeskus Hyrylä on kaikille avoin käsityön harrastuspaikka. Taitokeskus on ainoa kutomo lähiseudulla, jossa on ohjausta ja joka on avoin kaikille. Taitokursseilla ja -pajoissa tehdään käsitöitä monipuolisesti eri tekniikoilla ja materiaaleilla. Tarjontamme täydentävät pitkäkestoiset Taitoklubit ja muut käsityöklubit, loma-ajan leirit lapsille ja aikuisille, kudonnan työpajat sekä tapahtumat. Taitokeskus on kohtamispaikka, jossa koetaan tekemisen ja oppimisen iloa, viihdytään sekä saadaan ideoita ja vinkkejä. Taitokeskuksessa on myös materiaali- ja tarvikemyyntiä. Uudet tilat Hyrylässä mahdollistaisivat tämän laadukkaan toiminnan jatkuvan ja kehittyvän jatkossakin.

Tulevaisuudessa tullaan panostamaan ja etsimään uusia yhteistyökumppaneita, joiden kanssa toteutetaan erilaisia elämyksellisiä palveluita sekä lyhyitä että pitkiä kursseja, koulutuksia, työpajoja, retiriittejä jne. Halumme on kehittää olemassa olevaa lasten kesäleiritoimintaa käsittämään myös syys- ja hiihtolomien ajankohdat sekä tuottamaan mahdollista käsityöpainotteista ilta- ja viikkipäivätoimintaa koululaisille.

Taitokeskuksen ja käsityökoulun erot

Taitokeskusten koulutustarjonta on kaikille avointa, matalan kynnyksen tekemistä ja useimmiten lyhytkestoista, maksimissaan yhden lukukauden kestäviä koulutuskokonaisuuksia. Kurssit ovat tekniikkaan painottuneita, kun taiteen perusopetuksessa sisältö ja ilmiöiden tutkiminen on etusijalla.

Käsityö- ja muotoilukoulun toiminta perustuu valtakunnallisiin opetussuunnitelman perusteisiin ja paikalliseen opetussuunnitelmaan. Taiteen perusopetuksessa on mahdollista opiskella varhaisiän opinnoista aina syventäviin opintoihin asti, yhteensä yhdeksän vuotta. Aikuisten taiteen perusopinnot sekä syventävät opinnot kestävät yhteensä noin kuusi ja puoli vuotta. Taiteen perusopetus on tavoitteellista, luotettavaa sekä jatkuvaa ja sitä antavat alan koulutetut ammattilaiset. Taiteen perusopetukseen kuuluu olennaisena osana myös tavoitteisiin pohjautuva arviointi.

Käsityön taiteen perusopetusta antava koulu ja kädentaitojen tekemispaikan tarjoava Taitokeskus ovat upea valttikortti alueen asukkaille ja laajentaa oman kunnan harrastustarjontaa. Käsillä tekeminen on nouseva trendi hektisessä ja digitaalisessa elämässä. Taide ja kädentaidot luovat tutkitusti henkistä hyvinvointia ja estävät syrjäytymistä.

Sekä taitokeskus että käsityö- ja muotoilukoulu tarjoavat paikan oppia ja oivaltaa samanhenkisten ihmisten kanssa. Olemme yhdessä luomassa tulevaisuuden taitajia.

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomi

Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomi on iloisen tekemisen ja onnistumisen paikka. Taito Etelä-Suomi ry:n ja Taito Uusimaa ry:n yhdistymisen myötä toiminta-alueemme on laajentunut. Annamme käsityön taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman mukaista opetusta lapsille ja aikuisille Helsingissä

ja Lappeenrannassa. Laajan oppimäärän mukaista opetusta annamme Vantaalla, Tuusulassa, Lohjalla, Hyvinkäällä ja Porvoossa.

Lasten ja nuorten käsityön taiteen perusopetus on tarkoitettu kaikille 7-19 -vuotiaille, kädentaidoista innostuneille tytöille ja pojille. Opetusryhmissä työskentelee 8-12 oppilasta, kokoontuen kerran viikossa 2-3 oppitunnin opetusjaksoihin. Käsityö- ja muotoilukoulun työskentelyssä korostetaan tekemisen iloa ja pyritään tukemaan oppilaan myönteisen minäkuvan kehitystä. Helsingissä, Vantaalla, Hyvinkäällä, Jokelassa ja Lohjalla toimivat myös 7-13 -vuotiaiden Nikkari-ryhmä, jonka opetussuunnitelmassa painottuvat kovat käsityömateriaalit.

Taiteen perusopetuksella tarkoitetaan tavoitteellista, vuosittain etenevää, eri taiteenalojen opetusta. Käsityön taiteen perusopintojen laskennallinen laajuus on 800 tuntia. Käsityön taiteen perusopetus antaa oppilaalle pohjan, jolta hän voi jatkaa omaehtoista työskentelyä ja elämyksien kokemista käsityössä. Lisäksi saatuja perusvalmiuksia voi hyödyntää käsityöalan jatko-opintoihin hakeutumisessa.

Taitojen karttuessa kyky omaan ilmaisuun kehittyy ja syventyy. Pitkäjänteisessä käsityöprosessissa kannustetaan oman luovuuden ja kekseliäisyyden esiintuomiseen. Oman identiteetin ja yksilöllisen ilmaisun vahvistuminen kannustavassa ilmapiirissä on keskeistä.

Syventäviin opintoihin voi siirtyä perusopintojen suorittamisen jälkeen tai muulla tavoin hankittujen vastaavien tietojen ja taitojen perusteella. Syventävien opintojen laajuus on 500 tuntia. Syventävien opintojen aikana tehdään päättötyö ja kootaan portfolio.

Toiminnallisia perusteluita Taito käsityö- ja muotoilukoulun uusille tiloille Tuusulassa

Haluaisimme kehittää ja laajentaa toimintaamme Tuusulassa, mutta tämänhetkiset tilat ovat rajalliset, eikä ryhmien määrää voida lisätä. Taito käsityö- ja muotoilukoulu antaa käsityön taiteen perusopetusta Tuusulan kunnassa laajan oppimäärän mukaisesti. Opetusta annetaan sekä lapsille että aikuisille. Kunta on hyväksynyt käsityökoulun osaksi kunnan taiteen perusopetuksen tuottajaksi ja tukee käsityökoulun toimintaa, jolla on tällä hetkellä opetusta Tuusulassa kolmessa keskustaaamassa; Hyrylässä, Kellokoskella ja Jokelassa.

Käsityökoululla on nyt Hyrylässä yhteensä 45 oppilasta, jotka osallistuvat toimintaamme viikoittain. Lähitulevaisuuden ennuste on 5-10 oppilasryhmän lisäystarve vuoteen 2021-25 mennessä. Tavoitteena on aloittaa varhaisiän käsityön opetus, Nikkari-ryhmien opetus sekä syventävien ryhmien opetus.

Tällä hetkellä käsityökoulu toimii Hyrylässä taitokeskuksen rakennuksessa (os. Hyryläntie 12). Käsityökoulun ohella tiloissa toimii taitokeskuksen neuvontapalvelut sekä kurssitoiminta. Näin ollen taitokeskuksen tilat ovat käytössä päivittäin klo 8-22. Opetustoiminta painottuu iltapäiviin sekä iltoihin, mikä osaltaan hankaloittaa ryhmien sovittamista ruuhkaisimmille toimintatunneille. Rakennuksen kunto on tyydyttävä.

Rakennus on tarkoitettu ensisijaisesti kutomon toiminnalle. Taiteen perusopetuksen aloittamisen myötä, tila on jäänyt liian pieneksi ja soveltumattomaksi monipuolisten materiaalien käyttöön ja

valmistustekniikoiden harjoitteluun. Lisäksi jo pelkästään työpöytätilaa sekä varastotilaa on liian vähän. Suurin ongelmamme on tilojen esteellisyys. Tilat eivät sovi liikuntarajoitteisille.

Tilojen ahtaudesta ja soveltumattomuudesta taiteen perusopetuksen käyttöön johtuen emme kykene kehittämään toimintaamme täysipainoisesti. Toimintaamme koskevan itsearviointin perusteella tilat eivät vastaa nykyisten oppilaidemme käsityksiä käsityö- ja muotoilukoulutoiminnalle soveltuvista tiloista. Ne koetaan ahtaiksi ja epäkäytännöllisiksi. Ahtaus vaikuttaa myös ryhmäkokoihin eivätkä osallistujat voi ottaa esim. henkilökohtaista avustajaa mukaan oppitunneille. Tilat eivät myöskään mahdollista kovien materiaalien riittävää opetusta opetussuunnitelman mukaisesti. Lisäksi koviin materiaaleihin painottuvia Nikkari-ryhmiä ei nykyisissä tiloissa voida aloittaa, mikä ei tue poikien osalta käsityön taiteen perusopetuksen saavutettavuutta. Käsityö- ja muotoilukoulun tilat tulisivat olla helposti erityisesti lapsiperheiden saavutettavissa.

Rakennus 10 mahdollistaisi myös luontevan yhteistoiminnan muiden taiteen perusopetusta antavien toimijoiden kanssa, koska niiden toiminta siirtyy Monioon, joka sijaitsee samassa pihapiirissä. Muilta toimintapaikkakunnilta saamamme kokemuksen perusteella voimme sanoa, että kokonaisuuden kannalta parhaaseen lopputulokseen olemme päässeet niissä kunnissa, jossa eri taiteen perusopetuksen toimivat yhteisissä tiloissa tai ainakin lähellä toisiaan. Erityisesti näin on käsityökoulujen ja kuvataidekoulujen yhteiskäyttöisissä tiloissa. Tilojen lisäksi synergiahyötyä on syntynyt myös yhteisten opettajien työllistämismahdollisuuksien ja erilaisen muun toiminnan kautta.

Seuraavassa tarkemmin esimerkkejä, mitä hyötyä käyttäjille, työntekijöille ja kunnalle on ollut yhteisissä tiloissa toimiville lasten- ja nuorten kulttuuritoimijoille:

Hyvinkään Taito käsityö- ja muotoilukoulu toimii runsaasti virikkeitä tarjoavassa Lasten ja nuorten kulttuurikeskuksessa, Villa Artussa. Yhteistyökumppaneita ovat Lasten ja nuorten kuvataidekeskus sekä Hyvinkään kaupungin lasten ja nuorten kuvataidekoulu.

Villa Artussa on käytössä laadukkaat lapsille ja nuorille suunnitellut opetustilat, joista yhteisessä käytössä ovat keramiikka- ja märkätilat, kuvaveistotilat, auditorio, sosiaalitilat ja varastot. Myös laitehankinnat ja osittain myös materiaalit pyritään miettimään yhdessä, miten ne palvelisivat mahdollisimman tehokkaasti kaikki osapuolia. Lisäksi Villa Artussa toimii 80 neliön galleriatila, joka on aktiivisessa käytössä käsityö- ja kuvataidekoulujen oppilastöiden näyttelyille ja talon ulkopuolisille näyttelyille, jotka tuovat myös koulun opetukseen visuaalista sisältöä.

Yhteistä henkilökuntaa muiden toimijoiden kanssa:

Muutamien vakituisten opettajien lisäksi työllistämme säännöllisesti 16 tuntiopettajaa ja kausittain n. 20 opettajaa, joista osa toimii sekä käsityökoulun- että kuvataidekoulun puolella. Muutaman vuoden ajan olemme tarjonneet säännöllisesti lähialueen kasvattajille taidelähtöisen opetuksen täydennyskoulutusta, joka täydentää varhaiskasvattajien ja luokanopettajien osaamista visuaalisen kulttuurin alueella. Koulutuspaketin aiheet ja sisältö on suunniteltu yhteistyössä Villa Artun toimijoiden kesken ja kouluttajina toimivat meidän taiteilijamme ja taidekasvattajamme.

Yhteiset hankkeet ja projektit:

Vuosien saatossa meillä on ollut useita yhteisiä hankkeita ja projekteja, jotka ovat olleet mittakaavaltaan joko talon sisäisiä, yhteisiä esim. kaupungin muiden tpo-toimijoiden kanssa tai kansainvälisiä projekteja. Rahoitusta näihin projekteihin on saatu eri rahastoista ja ministeriöistä. Tässä muutamia mielenkiintoisempia hankkeitamme:

Näätsä oli pedagoginen kehittämishanke, johon opetushallitus myönsi rahoituksen.

Sen tarkoituksena oli tutkia mm. kuvataiteeseen ja käsityöhön liittyviä ennakko-oletuksia ja kyseenalaistaa niitä – oppia näkemään toisin. Hanke käynnistyi vuonna 2013 ja jatkui vuoden 2014 loppuun. Siihen osallistui neljä visuaalisen alan koulua: Hyvinkään lasten ja nuorten kuvataidekoulu, Hämeenlinnan Visuaalisten taiteiden koulu Aimo, Lahden Taide -ja muotoilukoulu Taika ja Uudenmaan Taito-käsityökoulu Helmi (nykyinen Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomi).

Toiminnan perustana olivat hankekoulujen opettajille suunnatut koulutuspaikat, joita koulut järjestivät liittyen teemoihin mekaniikka, luonto, biologia, rakennettu ympäristö ja aika. Teemoja edustavien alojen asiantuntijat suunnittelivat koulutuspaikojen sisällöt ja ohjasivat työskentelyä. Koulutuspaikojen sisällöissä korostui liikkuminen alojen rajojen yli, esim. tiede taiteessa ja taide tieteessä. Opettajat sovelsivat paikoissa saamia valmiuksia koulujen työpajajäsenistä (yli 12-vuotiaat) oppilaista muodostetuissa viidessä pilottiryhmässä sekä muussa opetuksessa. Eri koulujen pilottiryhmät tapasivat toisiaan ns. pilottipaikoissa, joissa työskenneltiin teemojen mukaisesti. Palautteesta selvisi, että opettajien pedagoginen rohkeus, tieto sekä osaaminen lisääntyivät ja taidekäsitys laajentui ja syventyi. Keskustelun merkitys sekä opetuksessa että oppimisessa korostui. Hankkeen myötä yhteistyö ja ryhmätyö lisääntyivät sekä koulujen sisällä että välillä.

Suurempien hankkeiden lisäksi meillä pyörii jatkuvasti kaupunkilaisille tarjottavia ilmaisia tapahtumia työpajoinen esim. Villan joulu, Artun kesä, Villan synttärät. Lisäksi Villa Artun tiloja tarjotaan mahdollisuuksien mukaan myös ulkopuolisten käyttöön, niin että talon käyttöaste pysyy korkeana.

Yhteinen visio:

Villa Arttu on toiminut paitsi yhteisinä tiloina myös yhteisönä, jossa eri taiteenalan ihmiset ovat luontevasti jakaneet ideoitaan, visioitaan, innostustaan ja osaamistaan. Se on mahdollistanut uusien hankkeiden syntymisen, taiteiden välisen yhteistyön ja vastuunjakamisen, josta olisi voinut vain haaveilla, jos kaikki olisivat puurtaneet omissa poteroissaan. Uskomme, että hyvä yhteistyö on näkynyt myös kaupungin suuntaan taidemyönteisenä imagona ja houkutelut kaupunkiin jopa uusia asukkaita.

Tällaista toimintatapaa olisimme mielellämme tuomassa myös Tuusulaan.

Yhteinen Taidekampus!

- lisää lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksia
- lisää kaupungin tpo-tarjontaa - mahdollistaisi mm. uusien Nikkari-ryhmien aloittamisen, vanhempi lapsi -ryhmien perustamisen, varhaisiän taidekasvatusryhmien aloittamisen
- tarjoaisi laadukkaita taiteen toimitiloja muillekin oppilaitoksille
- näyttelytiloja taiteilijoille ja käsityöläisille sekä omat näyttelytilat koulun oppilastöille
- tarjoaisi kohtaamispaikan kuntalaisille, paikan erilaisille tapahtumille
- Taidepuutarha, jossa voisi nauttia Rakennus 10 kahvilan tarjoiluista

- Kasvimaata, jota oppilaat voivat yhdessä hoitaa ja seurata
- nostaisi kunnan houkuttelevuutta
- olisi mahdollistaja, innovatiivinen sytyke erilaisille tulevaisuuden tapahtumille
- hyvinvointitapahtumien järjestämispaikka; taidetta, kädentaitoja ja hyvinvointia

Yhteistyöterveisin

Erja Haavisto ja Tuula Rosenlöf-Inkinen

